

LEGISLAȚIE ROMÂNIA

Portal legislativ actualizat din surse publice oficiale

VERSIUNE INFORMATIVĂ PENTRU CONSULTARE

CODUL FAMILIEI nr. 0/1956

CODUL FAMILIEI

În vigoare

EMITENT

Marea Adunare Națională

PUBLICARE

Monitorul Oficial nr. 749 din 5 noiembrie
2007

ULTIMA VERIFICARE

27 mai 2026, 16:43

SURSA OFICIALĂ

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/39247>

Document generat informativ din surse publice oficiale. Nu înlocuiește Portalul Legislativ - legislatie.just.ro.

Cuprins

1. Articolul 1	36. Articolul 35
2. Articolul 2	37. Articolul 36
3. Articolul 3	38. Articolul 37
4. Articolul 4	39. Articolul 38
5. Articolul 5	40. Articolul 38 ¹
6. Articolul 6	41. Articolul 38 ²
7. Articolul 7	42. Articolul 38 ³
8. Articolul 8	43. Articolul 38 ⁴
9. Articolul 9	44. Articolul 39
10. Articolul 10	45. Articolul 40
11. Articolul 11	46. Articolul 41
12. Articolul 12	47. Articolul 42
13. Articolul 13	48. Articolul 43
14. Articolul 13 ¹	49. Articolul 44
15. Articolul 14	50. Articolul 45
16. Articolul 15	51. Articolul 46
17. Articolul 16	52. Articolul 47
18. Articolul 17	53. Articolul 48
19. Articolul 18	54. Articolul 50
20. Articolul 19	55. Articolul 51
21. Articolul 20	56. Articolul 52
22. Articolul 21	57. Articolul 53
23. Articolul 22	58. Articolul 54
24. Articolul 23	59. Articolul 56
25. Articolul 24	60. Articolul 57
26. Articolul 25	61. Articolul 58
27. Articolul 26	62. Articolul 59
28. Articolul 27	63. Articolul 61
29. Articolul 28	64. Articolul 62
30. Articolul 29	65. Articolul 63
31. Articolul 30	66. Articolul 64
32. Articolul 31	67. Articolul 65
33. Articolul 32	68. Articolul 86
34. Articolul 33	69. Articolul 87
35. Articolul 34	70. Articolul 89

71. Articolul 90
72. Articolul 91
73. Articolul 92
74. Articolul 93
75. Articolul 94
76. Articolul 95
77. Articolul 96
78. Articolul 97
79. Articolul 98
80. Articolul 99
81. Articolul 100
82. Articolul 101
83. Articolul 102
84. Articolul 103
85. Articolul 104
86. Articolul 105
87. Articolul 106
88. Articolul 107
89. Articolul 108
90. Articolul 109
91. Articolul 110
92. Articolul 111
93. Articolul 112
94. Articolul 113
95. Articolul 114
96. Articolul 115
97. Articolul 116
98. Articolul 117
99. Articolul 118
100. Articolul 119
101. Articolul 120
102. Articolul 121
103. Articolul 122
104. Articolul 123
105. Articolul 124
106. Articolul 125
107. Articolul 126
108. Articolul 127
109. Articolul 128
110. Articolul 129
111. Articolul 130
112. Articolul 131
113. Articolul 132
114. Articolul 133
115. Articolul 134
116. Articolul 135
117. Articolul 136
118. Articolul 137
119. Articolul 138
120. Articolul 139
121. Articolul 140
122. Articolul 141
123. Articolul 142
124. Articolul 143
125. Articolul 144
126. Articolul 145
127. Articolul 146
128. Articolul 147
129. Articolul 148
130. Articolul 149
131. Articolul 150
132. Articolul 151
133. Articolul 152
134. Articolul 153
135. Articolul 154
136. Articolul 155
137. Articolul 156
138. Articolul 157
139. Articolul 158
140. Articolul 159
141. Articolul 160
142. Articolul 161

Articole

Articolul 1

În România statul ocrotește căsătoria și familia; el sprijină, prin măsuri economice și sociale, dezvoltarea și consolidarea familiei. Statul apara interesele mamei și copilului și manifesta deosebită grija pentru creșterea și educarea tinerei generații. Familia are la baza căsătoria liber consimțită între soți. În relațiile dintre soți, precum și în exercițiul drepturilor față de copii, bărbatul și femeia au drepturi egale. Drepturile părintești se exercită numai în interesul copiilor.

Articolul 2

Relațiile de familie se bazează pe prietenie și afecțiune reciprocă între membrii ei, care sunt datori să-și acorde unul altuia sprijin moral și material. Titlul I Căsătoria

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 3

Numai căsătoria încheiată în fața delegatului de stare civilă*1) da naștere drepturilor și obligațiilor de soți prevăzute în prezentul cod. ----- *1) Primarul îndeplinește funcția de ofițer de stare civilă (art. 44 lit. t) din Legea nr. 69 din 26 noiembrie 1991 a administrației publice locale (republicată în m) Of. nr. 79 din 18 aprilie 1996)

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 4

Vârsta minimă de căsătorie este de optsprezece ani. Pentru motive temeinice, minorul care a împlinit vârsta de șaisprezece ani se poate căsători în temeiul unui aviz medical, cu încuviințarea părinților săi ori, după caz, a tutorelui și cu autorizarea direcției generale de asistență socială și protecția copilului în a cărei rază teritorială își are domiciliul. Dacă unul dintre părinți este decedat sau se află în imposibilitate de a-și manifesta voința, încuviințarea celuilalt părinte este suficientă. Dacă nu există nici părinți, nici tutore care să poată încuviința căsătoria, este necesară încuviințarea persoanei sau a autorității care a fost abilitată să exercite drepturile părintești. ----- Art. 4 a fost modificat de pct. 1 al art. I din LEGEA nr. 288 din 29 octombrie 2007, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 749 din 5 noiembrie 2007.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 5

Este oprit să se căsătorească bărbatul care este căsătorit sau femeia care este căsătorită.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 6

Este oprită căsătoria între rudele în linie dreaptă, precum și între cele în linie colaterală până la al patrulea grad inclusiv. Pentru motive temeinice, căsătoria între rudele în linie colaterală de gradul al patrulea poate fi încuviințată de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București sau al județului*2) în cuprinsul căruia cel care cere aceasta încuviințare își are domiciliul. ----- *2) Consilii locale, Consiliul municipiului București, consilii județene și primari potrivit Legii administrației publice locale nr. 69 din 26 noiembrie 1991.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 7

Este oprită căsătoria:

- a) între cel care înfiaza sau ascendenții lui, de o parte, și cel înfiat ori descendenții acestuia, de alta;
- b) între copiii celui care înfiaza, de o parte, și cel înfiat sau copiii acestuia, de alta;
- c) între cei înfiați de aceeași persoană. Pentru motive temeinice, căsătoria între persoanele prevăzute la lit. b) și c) de mai sus poate fi încuviințată potrivit dispozițiilor art. 6 alin. 2.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 8

În timpul tutelei, căsătoria este oprită între tutore și persoana minora ce se afla sub tutela sa.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 9

Este oprit să se căsătorească alienatul mintal, debilul mintal, precum și cel care este lipsit vremelnic de facultățile mintale, cât timp nu are discernământul faptelor sale.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 10

Căsătoria nu se va încheia dacă viitorii soți nu declara ca și-au comunicat reciproc starea sănătății lor. În cazul în care, prin lege specială, este oprită căsătoria celor suferinzi de anumite boli, se vor aplica dispozițiile acelei legi.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 11

Căsătoria se încheie în fața delegatului de stare civilă al Consiliului popular al comunei, orașului, municipiului sau sectorului municipiului București*1), în cuprinsul căruia se afla domiciliul sau reședința oricăruia dintre viitorii soți. ----- *1) vezi nota de la articolul 3

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 12

Cei care vor să se căsătorească vor face, personal, declarația de căsătorie la serviciul de stare civilă la care urmează a se încheia căsătoria. Dacă unul dintre viitorii soți nu se afla în localitatea unde urmează a se încheia căsătoria, el va putea face declarația de căsătorie în localitatea unde se afla, la serviciul de stare civilă, care o va transmite, din oficiu și fără întârziere, serviciului de stare civilă competent pentru încheierea căsătoriei.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 13

În declarația de căsătorie, viitorii soți vor arata că nu exista nici o piedică legală la căsătorie. Odată cu declarația de căsătorie, ei vor prezenta dovezile cerute de lege.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 13¹

În aceeași zi cu primirea declarației de căsătorie, ofițerul de stare civilă va dispune publicarea acesteia, prin afișarea în extras, într-un loc special amenajat, la sediul primăriei unde urmează să se încheie căsătoria. Extrasul din declarația de căsătorie va cuprinde, în mod obligatoriu: data afișării, datele de stare civilă ale viitorilor soți, precum și înștiințarea ca orice persoană poate face opunere la căsătorie, în termen de 10 zile de la data afișării. ---
----- Art. 13¹ a fost introdus de pct. 1 al art. I din LEGEA nr. 23 din 26 ianuarie 1999, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 35 din 28 ianuarie 1999.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 14

Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă exista o piedică legală ori dacă alte cerințe ale legii nu sunt îndeplinite. Oponerea la căsătorie se va face numai în scris, cu arătarea dovezilor pe care ea se întemeiază.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 15

Delegatul de stare civilă va refuza să constate încheierea căsătoriei dacă, în temeiul verificărilor ce este dator să facă, al opunerilor primite sau al informațiilor ce are, găsește ca cerințele legii nu sunt îndeplinite.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 16

Căsătoria se încheie prin consimțământul viitorilor soți. Aceștia sunt obligați să fie prezenți împreună, însoțiți de doi martori, la sediul primăriei, pentru ași da consimțământul personal și în mod public în fața ofițerului de stare civilă. ----- Alin. 1 al art. 16 a fost modificat de pct. 2 al art. I din LEGEA nr. 23 din 26 ianuarie 1999, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 35 din 28 ianuarie 1999. Cu toate acestea, în cazurile arătate de legea specială, delegatul de stare civilă*1) va putea încheia căsătoria și în afară sediului serviciului de stare civilă, cu respectarea condițiilor prevăzute în alin. 1. ----- *1) vezi nota de la articolul 3

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 17

Ofițerul de stare civilă, luând consimțământul viitorilor soți, va întocmi, de îndată, în registrul actelor de stare civilă, actul de căsătorie, care se semnează de către soți, de cei doi martori și de către ofițerul de stare civilă. ----- -- Art. 17 a fost modificat de pct. 3 al art. I din LEGEA nr. 23 din 26 ianuarie 1999, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 35 din 28 ianuarie 1999.

Capitolul I - Încheierea căsătoriei

Articolul 18

Căsătoria nu poate fi dovedită decât prin certificatul de căsătorie, eliberat pe baza actului întocmit în registrul actelor de stare civilă.

Capitolul II - Nulitatea căsătoriei

Articolul 19

Este nulă căsătoria încheiată cu încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 4, 5, 6, 7 lit. a), art. 9, 13¹ și 16. ----- Art. 19 a fost modificat de pct. 4 al art. I din LEGEA nr. 23 din 26 ianuarie 1999, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 35 din 28 ianuarie 1999.

Capitolul II - Nulitatea căsătoriei

Articolul 20

Căsătoria încheiată împotriva dispozițiilor privitoare la vârsta legală nu va fi declarată nulă dacă, între timp acela dintre soți care nu avea vârsta cerută pentru căsătorie a împlinit-o ori dacă soția a dat naștere unui copil sau a rămas însărcinată.

Capitolul II - Nulitatea căsătoriei

Articolul 21

Căsătoria poate fi anulată la cererea soțului al cărui consimțământ a fost viciat prin eroare cu privire la identitatea fizică a celuilalt soț, prin viclenie sau prin violență. Anularea căsătoriei din aceste cauze poate fi cerută de cel al cărui consimțământ a fost viciat, în termen de șase luni de la încetarea violenței ori de la descoperirea erorii sau a vicleniei.

Capitolul II - Nulitatea căsătoriei

Articolul 22

În cazul în care soțul unei persoane declarate moartă s-a recăsătorit și, după aceasta, hotărârea declarativă de moarte este anulată, căsătoria cea nouă rămâne valabilă. Prima căsătorie este desfăcută pe data încheierii noii căsătorii.

Capitolul II - Nulitatea căsătoriei

Articolul 23

Soțul care a fost de bună-credință la încheierea căsătoriei, declarată nulă sau anulată, păstrează, până la data când hotărârea instanței judecătorești rămâne definitivă, situația unui soț dintr-o căsătorie valabilă. Declararea nulității căsătoriei nu are nici o urmărire în privința copiilor, care își păstrează situația de copii din căsătorie.

Capitolul II - Nulitatea căsătoriei

Articolul 24

În cazul prevăzut în art. 23 alin. 1 cererea de întreținere a soțului de bună-credință și raporturile patrimoniale dintre bărbat și femeie sunt supuse, prin asemănare, dispozițiilor privitoare la divorț. Tot astfel, în cazul prevăzut în art. 23 alin. 2 se vor aplica, prin asemănare, dispozițiile prevăzute la divorț, în ce privește drepturile și obligațiile dintre părinți și copii.

Articolul 25

Bărbatul și femeia au drepturi și obligații egale în căsătorie.

Articolul 26

Sotii hotărăsc de comun acord în tot ce privește căsătoria.

Articolul 27

La încheierea căsătoriei, viitorii soți vor declara, în fața delegatului de stare civilă*1), numele pe care s-au învoit să-l poarte în căsătorie. Sotii pot să-și păstreze numele lor dinaintea căsătoriei, să ia numele unuia sau altuia dintre ei sau numele lor reunite. ----- *1) vezi nota de la articolul 3

Articolul 28

Sotii sunt obligați să poarte în timpul căsătoriei numele comun declarat. Dacă sotii s-au învoit să poarte în timpul căsătoriei un nume comun și l-au declarat la încheierea căsătoriei potrivit dispozițiilor art. 27 din codul de față, fiecare dintre soți nu va putea cere schimbarea acestui nume, pe cale administrativă, decât cu consimțământul celuilalt soț.

Articolul 29

Sotii sunt obligați să contribuie, în raport cu mijloacele fiecăruia, la cheltuielile casniciei.

Articolul 30

Bunurile dobândite în timpul căsătoriei, de oricare dintre soți, sunt, de la data dobândirii lor, bunuri comune ale soților. Orice convenție contrară este nulă. Calitatea de bun comun nu trebuie să fie dovedită.

Articolul 31

Nu sunt bunuri comune, ci bunuri proprii ale fiecărui soț:

- a) bunurile dobândite înainte de încheierea căsătoriei;
- b) bunurile dobândite în timpul căsătoriei prin moștenire, legat sau donație, afară numai dacă dispunătorul a prevăzut ca ele vor fi comune;
- e) bunurile de uz personal și cele destinate exercitării profesiei unuia dintre soți;
- d) bunurile dobândite cu titlu de premiu sau recompensa, manuscrisele științifice sau literare, schițele și proiectele artistice, proiectele de investiții și inovații, precum și alte asemenea bunuri;
- e) indemnizația de asigurare sau despăgubirea pentru pagube pricinuite persoanei;
- f) valoarea care reprezintă și înlocuiește un bun propriu sau bunul în care a trecut aceasta valoare.

Articolul 32

Sotii răspund cu bunurile comune pentru:

- a) cheltuielile făcute cu administrarea oricăruia dintre bunurile lor comune;
- b) obligațiile ce au contractat împreună;
- c) obligațiile contractate de fiecare dintre soți pentru împlinirea nevoilor obișnuite ale casniciei;
- d) repararea prejudiciului cauzat prin însușirea de către unul dintre soți a unor bunuri proprietate publică, dacă prin aceasta au sporit bunurile comune ale soților.

Articolul 33

Bunurile comune nu pot fi urmărite de creditorii personali ai unuia dintre soți. Cu toate acestea, după urmărirea bunurilor proprii ale soțului debitor, creditorul sau personal poate cere împărțirea bunurilor comune, însă numai în măsura necesară pentru acoperirea creanței sale. În acest din urmă caz, bunurile atribuite prin împărțire fiecărui soț devin proprii.

Articolul 34

Creditorii vor putea urmări și bunurile proprii ale soților, însă numai după urmărirea bunurilor comune.

Articolul 35

Sotii administrează și folosesc împreună bunurile comune și dispun tot astfel de ele. Oricare dintre soți, exercitând singur aceste drepturi este socotit ca are și consimțământul celuilalt soț. Cu toate acestea, nici unul dintre soți nu poate înstrăina și nici nu poate greva un teren sau o construcție ce face parte din bunurile comune, dacă nu are consimțământul celuilalt soț.

Articolul 36

La desfacerea căsătoriei, bunurile comune se împart între soți, potrivit învoielii acestora. Dacă sotii nu se învoiesc asupra împărțirii bunurilor comune, va hotărî instanța judecătorească. Pentru motive temeinice, bunurile comune, în întregime sau numai o parte dintre ele, se pot împărți prin hotărâre judecătorească și în timpul căsătoriei. Bunurile astfel împărțite devin bunuri proprii. Bunurile neîmpartite, precum și cele ce se vor dobândi ulterior, sunt bunuri comune.

Articolul 37

Căsătoria încetează prin moartea unuia dintre soți sau prin declararea judecătorească a morții unuia dintre ei. Căsătoria se poate desface prin divorț. Divorțul poate avea loc: a) prin acordul soților, la cererea ambilor soți**); b) atunci când, din cauza unor motive temeinice, raporturile dintre soți sunt grav vătămate și continuarea căsătoriei nu mai este posibilă; c) la cererea aceluia dintre soți a cărui stare de sănătate face imposibilă continuarea căsătoriei. ----- *1) Art. 37 alin. 2 a fost modificat prin Legea nr. 59/1993 (M. Of. nr 177 din 26 iulie 1993) Alin. 2 al art. 37 a fost modificat de pct. 1 al art. II din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. **) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț: Art. XXIII din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010 prevede: "Art. XXIII

- (1) În cazul cererilor de divorț formulate anterior intrării în vigoare a prezentei legi, instanța poate să dispună divorțul prin acordul soților, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art. 37 alin. 2 lit. a) și ale art. 38 alin. 1-3 din Legea nr. 4/1953 - Codul familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege.
- (2) Dispozițiile privind divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială ale Legii nr. 4/1953, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, sunt aplicabile și căsătoriilor în ființă la data intrării în vigoare a prezentei legi.
- (3) În termen de 60 de zile de la data publicării prezentei legi, Ministerul Justiției, Uniunea Națională a Notarilor Publici din România și Ministerul Administrației și Internelor vor propune măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor privind divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială ale Legii nr. 4/1953, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege."

Articolul 38

Divorțul prin acordul soților poate fi pronunțat de către instanța judecătorească indiferent de durata căsătoriei și indiferent dacă există sau nu copii minori rezultați din căsătorie*). Divorțul prin acordul soților nu poate fi admis dacă unul dintre soți este pus sub interdicție*). Instanța este obligată să verifice existența consimțământului liber și neviciat al fiecărui soț*). La soluționarea cererilor accesorii divorțului, referitoare la încredințarea copiilor minori, obligația de întreținere și folosirea locuinței, instanța va ține seama și de interesele minorilor. -----
Art. 38 a fost modificat de pct. 2 al art. II din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. **) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț; Art. XXIII din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010 prevede: "Art. XXIII

- (1) În cazul cererilor de divorț formulate anterior intrării în vigoare a prezentei legi, instanța poate să dispună divorțul prin acordul soților, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art. 37 alin. 2 lit. a) și ale art. 38 alin. 1-3 din Legea nr. 4/1953 - Codul familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege.
- (2) Dispozițiile privind divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială ale Legii nr. 4/1953, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, sunt aplicabile și căsătoriilor în ființă la data intrării în vigoare a prezentei legi.
- (3) În termen de 60 de zile de la data publicării prezentei legi, Ministerul Justiției, Uniunea Națională a Notarilor Publici din România și Ministerul Administrației și Internelor vor propune măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor privind divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială ale Legii nr. 4/1953, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege."

Articolul 38¹

Dacă soții sunt de acord cu divorțul și nu au copii minori, născuți din căsătorie sau adoptați, ofițerul de stare civilă ori notarul public de la locul căsătoriei sau al ultimei locuințe comune a soților poate constata desfacerea căsătoriei prin acordul soților, eliberându-le un certificat de divorț, potrivit legii. Dispozițiile art. 38 alin. 2 rămân aplicabile. ----- Art. 38¹ a fost introdus de pct. 3 al art. II din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 38²

Cererea de divorț se depune de soți împreună. Ofițerul de stare civilă sau notarul public înregistrează cererea și le acordă un termen de 30 de zile pentru eventuala retragere a cererii de divorț. La expirarea acestui termen, ofițerul de stare civilă sau, după caz, notarul public verifică dacă soții stăruie să divorțeze și dacă, în acest sens, consimțământul lor este liber și neviciat. Dacă soții stăruie în divorț, ofițerul de stare civilă sau, după caz, notarul public eliberează certificatul de divorț fără să facă vreo mențiune cu privire la culpa soților. Dispozițiile art. 40 alin. 1 se aplică în mod corespunzător. Dacă soții nu se înțeleg asupra numelui de familie pe care să îl poarte după divorț, ofițerul de stare civilă sau, după caz, notarul public emite o dispoziție de respingere a cererii de divorț și îndrumă soții să se adreseze instanței de judecată, potrivit prevederilor art. 38. Soluționarea cererilor privind alte efecte ale divorțului asupra cărora soții nu se înțeleg este de competența instanței judecătorești. ----- Art. 38² a fost introdus de pct. 3 al art. II din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 38³

Când cererea de divorț este depusă la primăria unde s-a încheiat căsătoria, ofițerul de stare civilă, după emiterea certificatului de divorț, face cuvenita mențiune în actul de căsătorie. În cazul depunerii cererii la primăria în a cărei rază teritorială soții au avut ultima locuință comună, ofițerul de stare civilă emite certificatul de divorț și înaintează, de îndată, o copie certificată de pe acesta la primăria locului unde s-a încheiat căsătoria, spre a se face mențiune în actul de căsătorie. În cazul constatării divorțului de către notarul public, acesta emite certificatul de divorț și înaintează, de îndată, o copie certificată de pe acesta la primăria locului unde s-a încheiat căsătoria, spre a se face mențiune în actul de căsătorie. ----- Art. 38³ a fost introdus de pct. 3 al art. II din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 38⁴

Dacă nu sunt îndeplinite condițiile art. 38¹, ofițerul de stare civilă sau, după caz, notarul public respinge cererea de divorț. Împotriva refuzului ofițerului de stare civilă sau notarului public nu există cale de atac, dar soții se pot adresa cu cererea de divorț instanței de judecată, pentru a dispune desfacerea căsătoriei prin acordul lor sau în baza unui alt temei prevăzut de lege. Pentru repararea prejudiciului prin refuzul abuziv al ofițerului de stare civilă sau notarului public de a constata desfacerea căsătoriei prin acordul soților și de a emite certificatul de divorț, oricare dintre soți se poate adresa, pe cale separată, instanței competente. ----- Art. 38⁴ a fost introdus de pct. 3 al art. II din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 39

Căsătoria este desfăcută din ziua când hotărârea prin care s-a pronunțat divorțul a rămas irevocabilă. În cazul prevăzut la art. 38¹, căsătoria este desfăcută pe data eliberării certificatului de divorț. Față de cel de-al treilea, efectele patrimoniale ale căsătoriei încetează de la data când s-a făcut mențiune despre hotărârea de divorț sau, după caz, despre certificatul de divorț pe marginea actului de căsătorie ori de la data când ei au cunoscut divorțul pe altă cale. ----- Art. 39 a fost modificat de pct. 4 al art. II din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 40

La desfacerea căsătoriei prin divorț, soții se pot învoi ca soțul care, potrivit art. 27, a purtat în timpul căsătoriei numele de familie al celuilalt soț, să poarte acest nume și după desfacerea căsătoriei. Instanța judecătorească va lua act de aceasta învoiala prin hotărârea de divorț. Instanța, pentru motive temeinice, poate să încuviințeze acest drept chiar în lipsa unei învoieli între soți. Dacă nu a intervenit o învoiala sau dacă instanța nu a dat încuviințarea, fiecare dintre foștii soți va purta numele ce avea înainte de căsătorie.

Articolul 41

Până la desfacerea căsătoriei în condițiile prevăzute de art. 39, soții își datorează întreținere. Soțul divorțat are dreptul la întreținere, dacă se afla în nevoie din pricina unei incapacități de muncă survenite înainte de căsătorie, ori în timpul căsătoriei; el are drept la întreținere și atunci când incapacitatea se ivește în decurs de un an de la data desfacerii căsătoriei, însă numai dacă incapacitatea se datorează unei împrejurări în legătură cu căsătoria. Întreținerea datorată potrivit dispozițiilor alin. 2 poate fi stabilită până la o treime din venitul net din munca al soțului obligat la plata ei, potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui ce urmează să o plătească. Aceasta întreținere, împreună cu întreținerea datorată copiilor, nu va putea depăși jumătate din venitul net din munca al soțului obligat la plata. Când divorțul este pronunțat numai din vina unuia dintre soți, acesta nu va beneficia de prevederile alin. 2 și 3 decât timp de un an de la desfacerea căsătoriei. În toate cazurile, dreptul la întreținere încetează prin recasatorirea soțului îndreptățit să o primească.

Articolul 42

Instanța judecătorească va hotărî, odată cu pronunțarea divorțului, căruia dintre părinți vor fi încredințați copiii minori. În acest scop, instanța va asculta părinții și autoritatea tutelara și, ținând seama de interesele copiilor, pe care de asemenea îi va asculta dacă au împlinit vârsta de zece ani, va hotărî pentru fiecare dintre copii, dacă va fi încredințat tatălui sau mamei. Pentru motive temeinice, copiii pot fi încredințați unor rude ori unor alte persoane, cu consimțământul acestora, sau unor instituții de ocrotire. Totodată, instanța judecătorească va stabili contribuția fiecărui părinte la cheltuielile de creștere, educare, învățătura și pregătire profesională a copiilor. Învoiala părinților privitoare la încredințarea copiilor și la contribuția fiecărui părinte la cheltuielile de creștere, educare, învățătura și pregătire profesională a acestora va produce efecte numai dacă a fost încuviințată de instanța judecătorească.

Articolul 43

Părintele divorțat, căruia i s-a încredințat copilul, exercita cu privire la acesta drepturile părintești. Când copilul a fost încredințat unei alte persoane sau unei instituții de ocrotire, instanța judecătorească va stabili care dintre părinți va exercita dreptul de a-i administra bunurile și de a-l reprezenta sau de a-i încuviința actele. Persoana sau instituția de ocrotire socială căreia i s-a încredințat copilul va avea față de acesta numai drepturile și îndatoririle ce revin părinților privitor la persoana copilului. Dispozițiile art. 108 se aplică prin asemănare. Părintele divorțat, căruia nu i s-a încredințat copilul, păstrează dreptul de a avea legături personale cu acesta, precum și de a veghea la creșterea, educarea, învățătura și pregătirea lui profesională.

Articolul 44

În cazul schimbării împrejurărilor, la cererea oricărui dintre părinți sau a copilului, dacă acesta a împlinit vârsta de patrusprezece ani, a autorității tutelare sau a vreunei instituții de ocrotire, instanța judecătorească va putea modifica măsurile privitoare la drepturile și obligațiile personale sau patrimoniale între părinții divorțati și copii. Modificarea măsurilor luate potrivit dispozițiilor art. 42 alin. 1 și 2 se va face cu paza cerințelor prevăzute de acele dispoziții. Titlul II Rudenia

Articolul 45

Rudenia este legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul ca mai multe persoane au un ascendent comun. În primul caz rudenia este în linie dreapta, iar în al doilea în linie colaterală. Rudenia în linie dreapta poate fi ascendența sau descendența.

Articolul 46

Gradul de rudenie se stabilește astfel:

- a) în linie dreaptă, după numărul nașterilor; astfel, fiul și tatăl sunt rude de gradul întâi, nepotul de fiu și bunicul sunt rude de gradul al doilea;
- b) în linie colaterală, după numărul nașterilor, urcând de la una dintre rude până la ascendentul comun și coborând de la acesta până la cealaltă ruda; astfel frații sunt rude în gradul al doilea, unchiul și nepotul în gradul al treilea, verii primari în gradul al patrulea.

Articolul 47

Filiația față de mama rezultă din faptul nașterii. Ea se dovedește prin certificatul constatator al nașterii.

Articolul 48

Dacă nașterea nu a fost înregistrată în registrul de stare civilă ori dacă copilul a fost trecut în registrul de stare civilă ca născut din părinți necunoscuți, mama poate recunoaște pe copil. Recunoașterea se poate face fie prin declarație la serviciul de stare civilă, fie printr-un înscris autentic, fie prin testament. Recunoașterea, chiar făcută prin testament, nu se poate revoca. Articolul 49. Recunoașterea care nu corespunde adevărului poate fi contestată de orice persoană interesată.

Articolul 50

În cazul în care, din orice împrejurări, dovada filiației față de mama nu se poate face prin certificatul constatator al nașterii, ori în cazul în care se contesta realitatea celor cuprinse în certificatul constatator al nașterii, dovada filiației față de mama se poate face în fața instanței judecătorești prin orice mijloc de proba.

Articolul 51

Copilul nu poate reclama o stare civilă contrară aceleia care rezultă din certificatul de naștere și folosirea stării civile conforme cu acest certificat. De asemenea, nimeni nu poate contesta starea civilă a copilului care are folosirea unei stări civile conforme cu certificatul sau de naștere.

Articolul 52

Acțiunea pentru stabilirea filiației față de mama aparține numai copilului; ea poate fi pornită de reprezentantul legal, în cazul în care copilul este minor sau pus sub interdicție. Dreptul de a porni acțiunea pentru a stabili filiația față de mama nu trece asupra moștenitorilor copilului; ei pot continua acțiunea pornită de acesta. Acțiunea pentru stabilirea filiației față de mama poate fi pornită și împotriva moștenitorilor pretinsei mame. Acțiunea nu se prescrie în timpul vieții copilului.

Articolul 53

Copilul născut în timpul căsătoriei are ca tata pe soțul mamei. Copilul născut după desfacerea, declararea nulității sau anularea căsătoriei are ca tata pe fostul soț al mamei, dacă a fost conceput în timpul căsătoriei și nașterea a avut loc înainte ca mama să fi intrat într-o nouă căsătorie. Dispozițiile art. 51. sunt aplicabile și situațiilor prevăzute în prezentul articol.

Articolul 54

Paternitatea poate fi tăgăduită, dacă este cu neputință ca soțul mamei să fie tatăl copilului. Acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită de oricare dintre soți, precum și de către copil; ea poate fi continuată de moștenitori. Acțiunea se introduce de către soțul mamei împotriva copilului; dacă acesta este decedat, acțiunea se pornește împotriva mamei sale. Mama sau copilul introduce acțiunea împotriva soțului mamei; dacă acesta este decedat, acțiunea se pornește împotriva moștenitorilor lui. Dacă titularul acțiunii este pus sub interdicție, acțiunea va putea fi pornită de tutore. Mama copilului va fi citată în toate cazurile în care nu formulează ea însăși acțiunea. ---

----- Art. 54 a fost modificat de pct. 2 al art. I din LEGEA nr. 288 din 29 octombrie 2007, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 749 din 5 noiembrie 2007. Articolul 55*) Acțiunea în tăgăduirea paternității se prescrie în termen de 3 ani de la data nașterii copilului. Pentru soțul mamei, termenul curge de la data la care a luat cunoștință de nașterea copilului. Dacă acțiunea nu a fost introdusă în timpul minorității copilului, acesta o poate porni într-un termen de 3 ani de la data majoratului său. Reclamantul poate fi repus în termen, în condițiile legii. ----- Art. 55 a fost modificat de pct. 3 al art. I din LEGEA nr. 288 din 29 octombrie 2007, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 749 din 5 noiembrie 2007. ----- *) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț: Conform art. II din LEGEA nr. 288 din 29 octombrie 2007, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 749 din 5 noiembrie 2007, dispozițiile prezentei legi privind acțiunea în tăgăduirea paternității, precum și acțiunea în stabilirea paternității copilului din afara căsătoriei sunt aplicabile și în cazul copiilor născuți înainte de intrarea sa în vigoare, chiar dacă cererea este în curs de judecată. Prin DECIZIA CURȚII CONSTITUȚIONALE nr. 755 din 24 iunie 2008, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 537 din 16 iulie 2008 a fost admisă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. II din Legea nr. 288/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 4/1953 - Codul familiei constatându-se că sintagma "dispozițiile prezentei legi privind acțiunea în tăgăduirea paternității, [...], sunt aplicabile și în cazul copiilor născuți înainte de intrarea sa în vigoare, chiar dacă cererea este în curs de judecată" este neconstituțională. Conform art. 147 din CONSTITUȚIA ROMÂNIEI republicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003, dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept. Prin urmare, în intervalul 16 iulie 2008-30 august 2008, dispozițiile invocate au fost suspendate de drept, încetându-și efectele juridice, începând cu data de 31 august 2008, întrucât legiuitorul nu a intervenit pentru modificarea prevederilor atacate.

Articolul 56

Filiația față de tata se stabilește, în afară de cazurile prevăzute în art. 53, prin recunoaștere sau hotărâre judecătorească.

Articolul 57

Copilul conceput și născut în afară de căsătorie poate fi recunoscut de către tatăl sau; după moartea copilului, acesta poate fi recunoscut numai dacă a lăsat descendenți firești. Recunoașterea se face prin declarație făcută la serviciul de stare civilă, fie odată cu înregistrarea nașterii, fie după această dată; recunoașterea poate fi făcută și prin înscris autentic sau prin testament. Recunoașterea, chiar făcută prin testament, nu se poate revoca.

Articolul 58

Recunoașterea care nu corespunde adevărului poate fi contestată de orice persoană interesată. Dacă recunoașterea este contestată de mama, de cel recunoscut sau de descendenții acestuia, dovada paternității este în sarcina autorului recunoașterii sau a moștenitorilor săi.

Articolul 59

Acțiunea în stabilirea paternității din afară de căsătorie aparține copilului și se pornește în numele sau de către mama, chiar dacă este minora, ori de reprezentantul lui legal. Dreptul de a porni acțiunea în stabilirea paternității nu trece asupra moștenitorilor copilului; ei pot continua acțiunea pornită de acesta. Acțiunea în stabilirea paternității poate fi pornită și împotriva moștenitorilor pretinsului tata. Articolul 60*) Acțiunea în stabilirea paternității din afara căsătoriei poate fi pornită de mamă într-un termen de un an de la nașterea copilului. ----- Alin. 1 al art. 60 a fost modificat de pct. 4 al art. I din LEGEA nr. 288 din 29 octombrie 2007, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 749 din 5 noiembrie 2007. Dacă, în cazul prevăzut în art. 54 alin. 1, un copil a pierdut calitatea de copil din căsătorie prin efectul unei hotărâri judecătorești, termenul de un an pentru pornirea acțiunii în stabilirea paternității din afară de căsătorie va curge de la data când acea hotărâre a rămas definitivă. În cazul în care mama a conviețuit cu pretinsul tata ori dacă acesta din urma a prestat copilului întreținere, termenul de un an va curge de la încetarea conviețuirii ori a întreținerii. Acțiunea aparținând copilului nu se prescrie în timpul vieții acestuia. ----- Alin. 4 al art. 60 a fost introdus de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 288 din 29 octombrie 2007, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 749 din 5 noiembrie 2007. ----- *) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț: Conform art. II din LEGEA nr. 288 din 29 octombrie 2007, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 749 din 5 noiembrie 2007, dispozițiile prezentei legi privind acțiunea în tăgăduirea paternității, precum și acțiunea în stabilirea paternității copilului din afara căsătoriei sunt aplicabile și în cazul copiilor născuți înainte de intrarea sa în vigoare, chiar dacă cererea este în curs de judecată. A se vedea Nota de la art. 55.

Articolul 61

Timpul cuprins între a trei sute și a o suta optzecea zi dinaintea nașterii copilului este timpul legal al concepțiunii. El se socotește de la zi la zi.

Articolul 62

Copilul din căsătorie ia numele de familie comun al părinților. Dacă părinții nu au un nume de familie comun, copilul va lua numele de familie al unuia dintre ei ori numele lor reunite. În acest caz, numele copilului se va stabili prin învoiala părinților și se va declara, odată cu nașterea copilului, la serviciul de stare civilă. În lipsa unei asemenea învoiei, autoritatea tutelară de la domiciliul copilului va hotărî, ascultând pe părinți, dacă copilul va purta numele unuia dintre ei sau numele lor reunite.

Articolul 63

Copilul din afară căsătoriei a cărui filiație a fost stabilită prin recunoaștere sau prin hotărâre judecătorească are, față de părinte și rudele acestuia, aceeași situație ca și situația legală a unui copil din căsătorie.

Articolul 64

Copilul din afară căsătoriei dobândește numele de familie al celui dintre părinți față de care filiația a fost mai întâi stabilită. În cazul în care filiația a fost stabilită ulterior și față de celălalt părinte, instanța judecătorească va putea da încuviințarea copilului să poarte numele acestuia din urma. În cazul în care copilul a fost recunoscut în același timp de ambii părinți, se aplică dispozițiile art. 62 alin. 2.

Articolul 65

Dacă filiația copilului din afară căsătoriei este stabilită față de ambii părinți, încredințarea lui, precum și contribuția părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățătura și pregătire profesională, se vor hotărî potrivit dispozițiilor art. 42-44 inclusiv, care se aplică prin asemănare.

Articolul 86

Obligația de întreținere există între soț și soție, părinți și copii, cel care înfiat și înfiat, bunici și nepoți, strabunici și stranepoti, frați și surori, precum și între celelalte persoane anume prevăzute de lege. Are drept la întreținere numai acela care se afla în nevoie, neavând puțința unui câștig din munca, din cauza incapacității de a munci. Descendentul, cât timp este minor, are drept la întreținere, oricare ar fi pricina nevoii în care se afla.

Articolul 87

Soțul care a contribuit la întreținerea copilului celuilalt soț este obligat să continue să dea întreținere copilului, cât timp acesta este minor, însă numai dacă părinții săi firești au murit, sunt dispăruți ori sunt în nevoie. Copilul va putea fi obligat să dea întreținere celui care l-a întreținut timp de zece ani, astfel cum se arată în alineatul precedent.

Articolul 89

Întreținerea se datorează în ordinea următoare:

- a) soții își datorează întreținerea înaintea celorlalți obligați;
- b) descendentul este obligat la întreținere înaintea ascendentului, iar, dacă sunt mai mulți descendenți sau mai mulți ascendenți, cel în grad mai apropiat înaintea celui mai îndepărtat;
- c) cel care înfiaza este obligat la întreținere înaintea părinților firești;
- d) frații și surorile își datorează întreținere după părinți, însă înaintea bunicii.

Articolul 90

În cazul în care mai multe dintre persoanele prevăzute în art. 89 sunt obligate să întrețină aceeași persoană, ele vor contribui la plata întreținerii, proporțional cu mijloacele ce au. Dacă părintele are drept la întreținere de la mai mulți copii, el poate, în caz de urgență, să pornească acțiunea numai împotriva unuia dintre ei. Cel care a plătit întreținerea se poate întoarce împotriva celorlalți obligați pentru partea fiecăruia.

Articolul 91

În cazul în care cel obligat în primul rând la întreținere nu are mijloace îndestulătoare pentru a acoperi nevoile celui ce o cere, instanța judecătorească va putea obliga pe celelalte persoane îndatorate la întreținere să o completeze, în ordinea stabilită de art. 89.

Articolul 92

Când cel obligat nu poate presta, în același timp, întreținerea tuturor celor care sunt în drept să o ceară, instanța judecătorească, ținând seama de nevoile fiecăreia dintre aceste persoane, poate hotărî fie ca întreținerea să se plătească numai uneia dintre ele, fie ca întreținerea să se împartă între mai multe sau toate persoanele îndreptățite să o ceară. În acest caz instanța va hotărî, totodată, modul în care se va împărți întreținerea între persoanele care urmează să o primească.

Articolul 93

Obligația de întreținere se execută în natura sau prin plata unei pensii în bani. Instanța judecătorească va stabili felul și modalitățile executării, ținând seama de împrejurări.

Articolul 94

Întreținerea este datorată potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui care urmează să o plătească. Instanța judecătorească va putea mări sau micșora obligația de întreținere sau să hotărî, încetarea ei, după cum se schimbă mijloacele celui care dă întreținerea sau nevoia celui care o primește. Când întreținerea este datorată de părinte sau de cel care înfiază, ea se stabilește până la o pătrime din câștigul sau din munca pentru un copil, o treime pentru doi copii și o jumătate pentru trei sau mai mulți copii.

Articolul 95

Obligația de întreținere se stinge, în afară de cazul prevăzut în art. 96., prin moartea debitorului sau a celui îndreptățit la pensia de întreținere.

Articolul 96

Moștenitorul persoanei care a fost obligată la întreținerea unui minor sau care i-a dat întreținerea fără a avea obligația legală este ținut, în măsura valorii bunurilor moștenite, să continue întreținerea, dacă părinții minorului au murit, sunt dispăruți sau sunt în nevoie, însă numai cât timp cel întreținut este minor. În cazul în care sunt mai mulți moștenitori, obligația este solidară, fiecare dintre ei contribuind proporțional cu valoarea bunurilor moștenite. Titlul III*1) ----- *1) Potrivit art 14 din Legea nr. 11/1990 privind încuviințarea adopției (republicată în

m) Of. nr. 159 din 24 iulie 1995), dispozițiile prevăzute în capitolul III din Codul familiei se modifica în mod corespunzător prevederilor din această lege. Ocrotirea celor lipsiți de capacitate, a celor cu capacitate restrânsă și a altor persoane

Articolul 97

Ambii părinți au aceleași drepturi și îndatoriri față de copiii lor minori, fără a deosebi după cum aceștia sunt din căsătorie, din afară căsătoriei ori înfiați. Ei exercită drepturile lor părintești numai în interesul copiilor.

Articolul 98

Măsurile privitoare la persoana și bunurile copiilor se iau de către părinți, de comun acord. Dacă unul dintre părinți este mort, decăzut din drepturile părintești, pus sub interdicție sau, din orice împrejurare, se afla în neputință de a-și manifesta voința, celălalt părinte exercită singur drepturile părintești.

Articolul 99

De câte ori se ivește neînțelegere între părinți cu privire la exercițiul drepturilor părintești, autoritatea tutelara, după ce ascultă pe părinți, hotărăște, potrivit cu interesul copilului.

Articolul 100

Copilul minor locuiește la părinții săi. Dacă părinții nu locuiesc împreună, aceștia vor decide, de comun acord, la care dintre ei va locui copilul. În caz de neînțelegere între părinți, instanța judecătorească, ascultând autoritatea tutelara, precum și pe copil, dacă acesta a împlinit vârsta de zece ani, va decide, ținând seama de interesele copilului.

Articolul 101

Părinții sunt datori să îngrijească de copil. Ei sunt obligați să crească copilul, îngrijind de sănătatea și dezvoltarea lui fizică, de educarea, învățătura și pregătirea profesională a acestuia, potrivit cu însușirile lui, în conformitate cu țelurile statului, spre a-l face folositor colectivității.

Articolul 102

Autoritatea tutelară*2) poate da încuviințare copilului, la cererea acestuia, după împlinirea vârstei de patrusprezece ani, să-și schimbe felul învățării ori pregătirii profesionale stabilită de părinți sau să aibă locuința pe care o cere desăvârșirea învățării ori pregătirii profesionale. ----- *2) A se vedea nota de la art. 78 alin. 3.

Articolul 103

Părinții au dreptul să ceară înapoierea copilului de la orice persoană care îl ține fără drept. Instanța judecătorească va respinge cererea, dacă înapoierea este contrară intereselor copilului. Acesta va fi ascultat dacă a împlinit vârsta de zece ani.

Articolul 104

Abrogat.*3) ----- *3) Art. 104 a fost abrogat prin Legea nr. 3/1970, publicată în

b) Of. nr. 28 din 28 martie 1970.

Articolul 105

Părinții au dreptul și îndatorirea de a administra bunurile copilului lor minor și de a-l reprezenta în actele civile până la data când el împlinește vârsta de patrusprezece ani. După împlinirea vârstei de patrusprezece ani minorul exercită singur drepturile și își execută tot astfel obligațiile, însă numai cu încuviințarea prealabilă a părinților, spre a-l apăra împotriva abuzurilor din partea celui de-al treilea. Dispozițiile secțiunii a II-a din prezentul capitol vor fi aplicabile prin asemănare. Cu toate acestea nu se va întocmi inventarul prevăzut în art. 126, în cazul în care copilul nu are alte bunuri decât cele de uz personal.

Articolul 106

Părintele nu are nici un drept asupra bunurilor copilului și nici copilul asupra bunurilor părintelui în afară de dreptul la moștenire și la întreținere.

Articolul 107

Copilul minor este întreținut de părinții săi. Dacă minorul are un venit propriu, care nu este îndestulător, părinții au obligația să asigure condițiile necesare pentru creșterea, educarea, învățătura și pregătirea sa profesională. În caz de neînțelegere, întinderea obligației de întreținere datorată de părinți minorului, felul și modalitățile executării precum și contribuția fiecăruia dintre părinți, se vor stabili de instanța judecătorească cu ascultarea autorității tutelare.

Articolul 108

Autoritatea tutelara este obligată sa exercite un control efectiv și continuu asupra felului în care părinții își îndeplinesc îndatoririle privitoare la persoana și bunurile copilului. Delegații autorității tutelare au dreptul sa viziteze copiii la locuința lor și să se informeze pe orice cale despre felul cum aceștia sunt îngrijiti în ceea ce privește sănătatea și dezvoltarea lor fizica, educarea, învățătura și pregătirea lor profesională, în conformitate cu țelurile statului, pentru o activitate folositoare colectivității; la nevoie, ei vor da îndrumările necesare.

Articolul 109

Dacă sănătatea sau dezvoltarea fizica a copilului este primejduită prin felul de exercitare a drepturilor părintești, prin purtare abuzivă sau prin neglijența grava în îndeplinirea îndatoririlor de părinte, ori dacă educarea, învățătura sau pregătirea profesională a copilului nu se face în spirit de devotament față de România, instanța judecătorească, la cererea autorității tutelare, va pronunța decăderea părintelui din drepturile părintești. Citarea părinților și a autorității tutelare este obligatorie.

Articolul 110

Decăderea din drepturile părintești nu scutește pe părinte de îndatorirea de a da întreținere copilului.

Articolul 111

Autoritatea tutelara va îngădui părintelui decăzut din drepturile părintești să păstreze legături personale cu copilul, afară numai dacă, prin asemenea legături, creșterea, educarea, învățătura sau pregătirea profesională a copilului ar fi în primejdie.

Articolul 112

Instanța judecătorească va reda părintelui decăzut din drepturile părintești exercițiul acestor drepturi, dacă au încetat împrejurările care au dus la decădere, astfel încât, prin redarea acestor drepturi, creșterea, educarea, învățătura, pregătirea profesională și interesele patrimoniale ale copilului nu mai sunt în primejdie.

Articolul 113

În cazul în care ambii părinți fiind morți, necunoscuți, decăzuți din drepturile părintești, puși sub interdicție, dispăruți ori declarați morți, copilul este lipsit de îngrijirea ambilor părinți precum, și în cazul prevăzut de art. 85, copilul va fi pus sub tutela.

Articolul 114

Tutela se exercită numai în interesul minorului.

Articolul 115

Au obligația ca, în termen de cel mult cinci zile de la data când se afla de existența unui minor lipsit de îngrijire părintească în cazurile prevăzute în art. 113, să înștiințeze autoritatea tutelara:

- a) persoanele apropiate minorului precum și administratorii și locatarii casei în care locuiește minorul;
- b) serviciul de stare civilă, cu prilejul înregistrării morții unei persoane, precum și biroul notarial de stat, cu prilejul deschiderii unei moșteniri;
- c) instanțele judecătorești, procuratura și poliția cu prilejul pronunțării, luării sau executării unor măsuri privative de libertate;
- d) organele administrației de stat, organizațiile obștești, instituțiile de ocrotire, precum și orice altă persoană.

Articolul 116

Numirea tutorelui se face de autoritatea tutelara, din oficiu sau la încunoștiințarea acesteia, de către cei arătați în art. 115.

Articolul 117

Nu poate fi tutore:

- a) minorul sau cel pus sub interdicție;
- b) cel decăzut din drepturile părintești sau declarat incapabil de a fi tutore;
- c) cel căruia i s-a restrâns exercițiul unor drepturi politice sau civile, fie în temeiul legii, fie prin hotărâre judecătorească, precum și cel cu rele purtări;
- d) cel lipsit, potrivit legii speciale, de dreptul de a alege și de a fi ales deputat;
- e) cel care, exercitând o alta tutela, a fost îndepărtat din aceasta;
- f) cel care, din cauza intereselor potrivnice cu ale minorului, nu ar putea îndeplini sarcina tutelei. Când vreuna din împrejurările arătate în prezentul articol se ivește în timpul tutelei, tutorele va fi îndepărtat.

Articolul 118

Cel numit tutore nu poate refuza aceasta sarcina. Cu toate acestea poate refuza sarcina tutelei:

- a) cel care are vârsta de șaiszeci de ani împliniți;
- b) femeia însărcinată sau mama unui copil mai mic de opt ani;
- c) cel care crește sau educa doi sau mai mulți copii;
- d) cel care exercită a alta tutela sau o curatela;
- e) cel care, din cauza bolii, a infirmității, a felului îndeletnicirii, a departarii domiciliului de locul unde se afla bunurile minorului sau din alte motive întemeiate, nu ar putea sa îndeplinească aceasta sarcina. Dacă vreuna dintre împrejurările arătate în prezentul articol se ivește în timpul tutelei, tutorele poate cere să fie înlocuit.

Articolul 119

Autoritatea tutelara va comunica în scris tutorelui numirea sa și va afișa decizia de numire la consiliul popular de la domiciliul minorului. Drepturile și îndatoririle tutorelui încep de la primirea comunicării. Între timp autoritatea tutelara poate lua măsurile provizorii cerute de interesele minorului.

Articolul 120

Tutorele care, fiind în exercițiul atribuțiilor sale, a cerut înlocuirea este obligat să-și exercite aceste atribuții până la rezolvarea cererii sale de înlocuire.

Articolul 121

Tutela este o sarcina gratuita. Cu toate acestea, autoritatea tutelara, ținând seama de muncă depusa în administrarea averii și de starea materială a minorului și a tutorelui, va putea acorda acestuia din urma o remunerație, care nu va depăși zece la suta din veniturile bunurilor minorului. Autoritatea tutelara, potrivit împrejurărilor, va putea modifica sau suprima aceasta remunerație.

Articolul 122

Minorul pus sub tutela locuiește la tutore. Numai cu încuviințarea autorității tutelare minorul poate avea o alta locuința.

Articolul 123

Tutorele are obligația de a îngriji de minor. El este obligat sa crească copilul, îngrijind de sănătatea și dezvoltarea lui fizica, de educarea, învățătura și pregătirea profesională a acestuia, potrivit cu însușirile lui, în conformitate cu țelurile statului, spre a-l face folositor colectivității.

Articolul 124

Tutorele are obligația de a administra bunurile minorului și de a-l reprezenta în actele civile, însă numai până la data când acesta împlinește vârsta de patrusprezece ani. După împlinirea vârstei de patrusprezece ani minorul își exercită drepturile și își executa tot astfel obligațiile, însă numai cu încuviințarea prealabilă a tutorelui, spre a-l apara împotriva abuzurilor din partea celor de-al treilea.

Articolul 125

Dispozițiile art. 102, 103 și 106 se aplică în mod corespunzător și în cazul tutelei.

Articolul 126

După numirea tutorelui și în prezenta acestuia un delegat al autorității tutelare va verifica la fața locului toate bunurile minorului, întocmind, potrivit dispozițiilor Codului de procedura civilă, un inventar, care va fi supus aprobării autorității tutelare. Creanțele pe care le au față de minor tutorele, soțul, o ruda în linie dreapta ori frații sau surorile tutorelui pot fi plătite numai cu aprobarea autorității tutelare.

Articolul 127

Autoritatea tutelara va stabili suma anuală necesară pentru întreținerea minorului și administrarea bunurilor sale. Ea va putea modifica, potrivit împrejurărilor, această sumă. Cheltuielile necesare pentru întreținerea minorului și administrarea bunurilor sale se acoperă din veniturile acestuia. În cazul în care veniturile minorului nu sunt îndestulătoare, autoritatea tutelara va dispune vânzarea bunurilor minorului. Dacă minorul este lipsit de bunuri și nu are părinți sau alte rude care sunt obligați de lege să-i dea întreținere, autoritatea tutelara va cere Direcției județene sau a municipiului București pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale*1) să contribuie la întreținerea lui. ----- *1) În prezent, Direcția de muncă și ocrotiri sociale.

Articolul 128

Este oprit să se încheie acte juridice între tutore, soțul, o ruda în linie dreapta ori frații sau surorile tutorelui, de o parte, și minor, de alta.

Articolul 129

Tutorele nu poate, în numele minorului, să facă donații și nici să garanteze obligația altuia. Tutorele nu poate, fără prealabilă încuviințare a autorității tutelare, să facă valabilă înstrăinarea ori gajarea bunurilor minorului, renunțarea la drepturile patrimoniale ale acestuia, precum și să încheie orice alte acte care depășesc dreptul de a administra. Actele făcute cu încălcarea dispozițiilor de mai sus sunt anulabile. Cu toate acestea, tutorele poate înstrăina, fără prealabilă încuviințare a autorității tutelare, bunurile supuse pieirii ori stricăciunii, precum și bunurile devenite nefolositoare pentru minor, dacă valoarea acestora din urma nu depășește două sute cincizeci de lei.

Articolul 130

Autoritatea tutelara va acorda încuviințarea, numai dacă actul răspunde unei nevoi sau prezintă un folos neîndoielnic pentru minor. Încuviințarea se va da pentru fiecare act în parte. În caz de vânzare, încuviințarea va arata dacă vânzarea se va face prin buna învoiala sau în alt mod. În toate cazurile, autoritatea tutelara poate indica tutorelui modul în care se întrebuițează sumele de bani obținute.

Articolul 131

Sumele de bani care întrec nevoile întreținerii minorului și ale administrării bunurilor sale, precum și hârtiile de valoare, vor fi depuse, pe numele minorului, la o casa de păstrare de stat, de unde nu vor putea fi ridicate decât cu încuviințarea autorității tutelare. Tutorele poate depune și sumele necesare întreținerii, tot pe numele minorului. Acestea se vor trece într-un cont separat și vor putea fi ridicate de tutore, fără încuviințarea prevăzută în alineatul precedent.

Articolul 132

Ori de câte ori se ivesc între tutore și minor interese contrare, care nu sunt dintre cele care trebuie să ducă la întocmirea tutorelui, autoritatea tutelara va numi un curator.

Articolul 133

Minorul care a împlinit vârsta de patrusprezece ani încheie actele juridice cu încuviințarea prealabilă a tutorelui, iar în cazurile prevăzute în art. 132 și 152 lit. c, cu încuviințarea prealabilă a curatorului. Dacă actul pe care minorul urmează să-l încheie face parte dintre acelea pe care tutorele nu le poate încheia decât cu încuviințarea autorității tutelare, va fi necesară și prealabilă încuviințarea a acesteia. Minorul nu poate să facă nici chiar cu încuviințare, donații și nici să garanteze obligația altuia. Actele făcute cu încălcarea dispozițiilor de mai sus sunt anulabile.

Articolul 134

Tutorele este dator să prezinte anual autorității tutelare o dare de seama despre modul cum a îngrijit de minor, precum și despre administrarea bunurilor acestuia. Darea de seama se va prezenta autorității tutelare în termen de treizeci de zile de la sfârșitul anului calendaristic. În afară de darea de seama anuală, tutorele este obligat, la cererea autorității tutelare, să dea oricând dări de seama despre felul cum a îngrijit de minor, precum și despre administrarea bunurilor acestuia.

Articolul 135

Autoritatea tutelara va verifica socotelile privitoare la veniturile minorului și la cheltuielile făcute cu întreținerea acestuia și administrarea bunurilor sale și, dacă sunt regulat întocmite și corespund realității, va da descărcare tutorelui.

Articolul 136

Autoritatea tutelara va exercita un control efectiv și continuu asupra modului în care tutorele își îndeplinește îndatoririle sale cu privire la minor și bunurile acestuia, dispozițiile art. 108 alin. 2 fiind aplicabile. Pentru înlesnirea controlului, autoritatea tutelara va putea cere colaborarea organelor administrației de stat și instituțiilor de ocrotire.

Articolul 137

Felul invataturii sau pregătirii profesionale, ce minorul primea la data numirii tutorelui, nu poate fi schimbat de acesta decât cu încuviințarea autorității tutelare.

Articolul 138

Minorul, precum și toți cei prevăzuți în art. 115, pot face plângere autorității tutelare cu privire la actele sau faptele tutorelui păgubitoare pentru minor. Tutorele va fi îndepărtat dacă săvârșește un abuz, o neglijența grava sau fapte care îl fac nevrednic de a fi tutore, precum și dacă nu își îndeplinește mulțumitor sarcina.

Articolul 139

Până la intrarea în funcțiune a noului tutore autoritatea tutelara va numi un curator.

Articolul 140

La încetarea tutelei, tutorele este dator ca, în termen de cel mult treizeci de zile, să prezinte autorității tutelare o dare de seama generală. El are aceeași îndatorire și în caz de îndepărtare din tutela. Bunurile care au fost în administrarea tutorelui vor fi predate, după caz, fostului minor, moștenitorilor acestuia sau noului tutore.

Articolul 141

După predarea bunurilor, verificarea socotelilor și aprobarea lor, autoritatea tutelara va da tutorelui descărcare de gestiunea sa. Chiar dacă autoritatea tutelara a dat tutorelui descărcare de gestiune, acesta răspunde pentru paguba pricinuită prin culpa sa. Tutorele care înlocuiește pe un alt tutore are obligația sa ceara fostului tutore repararea pagubelor ce acesta a pricinuit minorului prin culpa sa.

Articolul 142

Cel care nu are discernământ pentru a se îngriji de interesele sale, din cauza alienației mintale ori debilității mintale, va fi pus sub interdicție. Pot fi puși sub interdicție și minorii.

Articolul 143

Interdicția poate fi cerută de autoritatea tutelara, precum și de toți cei prevăzuți în art. 115.

Articolul 144

Interdicția se pronunța de instanța judecătorească, cu concluziile procurorului, și își produce efectele de la data când hotărârea a rămas definitivă. După ce a rămas definitivă, hotărârea se va comunica, fără întârziere, de către instanța judecătorească ce a pronunțat-o, instanței locului unde actul de naștere al celui pus sub interdicție a fost înregistrat, spre a fi transcrisă în registrul anume destinat. Când sentința judecătorei prin care s-a pronunțat interdicția a fost atacată cu recurs și acesta a fost respins, instanța de recurs va face ea însăși comunicarea prevăzută de acest articol, trimițând în copie dispozitivul sentinței. Incapacitatea celui pus sub interdicție nu va putea fi opusă unui al treilea decât de la data transcrierii hotărârii, afară numai dacă cel de-al treilea a cunoscut interdicția pe alta cale.

Articolul 145

Hotărârea de punere sub interdicție rămasă definitivă va fi comunicată de instanța judecătorească autorității tutelare, care va desemna un tutore. De asemenea, hotărârea de punere sub interdicție rămasă definitivă va fi comunicată medicului șef al comunei, orașului, municipiului sau al sectorului București, pentru ca acesta să instituie asupra celui interzis, potrivit instrucțiunilor Ministerului Sănătății, o supraveghere medicală permanentă.

Articolul 146

În caz de nevoie și până la rezolvarea cererii de punere sub interdicție, autoritatea tutelara va putea numi un curator pentru îngrijirea persoanei și reprezentarea celui a cărui interdicție a fost cerută precum și pentru administrarea bunurilor.

Articolul 147

Regulile privitoare la tutela minorului care nu a împlinit vârsta de patrusprezece ani se aplică și în cazul tutelei celui pus sub interdicție, în măsura în care legea nu dispune altfel.

Articolul 148

Tutorele celui pus sub interdicție este în drept să ceară înlocuirea sa după trei ani de la numire.

Articolul 149

Tutorele este dator să îngrijească de cel pus sub interdicție, spre a-i grăbi vindecarea și a-i îmbunătăți condițiile de viață; în acest scop, se vor întrebuința veniturile și la nevoie toate bunurile celui pus sub interdicție. Autoritatea tutelara, de acord cu serviciul sanitar competent și ținând seama de împrejurări, va hotărî dacă cel pus sub interdicție va fi îngrijit la locuința lui ori într-o instituție sanitară.

Articolul 150

Minorul care la data punerii sub interdicție, se afla sub ocrotirea părinților, va rămâne sub aceasta ocrotire până la data când devine major, fără a i se numi tutore. Dispozițiile art. 149 sunt aplicabile și situației prevăzute în prezentul alineat. Dacă la data când minorul devine major el se afla încă sub interdicție, autoritatea tutelara va numi un tutore. În cazul în care, la data punerii sub interdicție, minorul se afla sub tutela, autoritatea tutelara va hotărî dacă fostul tutore al minorului păstrează sarcina tutelei sau va numi un nou tutore.

Articolul 151

Dacă au încetat cauzele care au provocat interdicția, instanța judecătorească va pronunța, ascultând concluziile procurorului, ridicarea sa. Cererea se va putea face de cel pus sub interdicție, de tutore, precum și de toți cei prevăzuți în art. 115. Hotărârea care pronunța ridicarea interdicției își produce efectele de la data când a rămas definitivă. Ea se va comunica, de către instanța judecătorească care a pronunțat-o, instanței locului unde s-a transcris hotărârea de punere sub interdicție, spre a fi de asemenea transcrisă în registrul prevăzut de art. 144 și, totodată, spre a se face, în același registru mențiune despre ridicarea interdicției, pe marginea hotărârii care a pronunțat interdicția. Încetarea dreptului de reprezentare a tutorelui nu va putea fi opusă unui al treilea decât de la data când, potrivit dispozițiilor alineatului precedent, a fost făcută mențiune despre ridicarea interdicției, afară numai dacă cel de-al treilea a cunoscut ridicarea interdicției pe alta cale.

Articolul 152

În afară de alte cazuri prevăzute de lege, autoritatea tutelara va putea institui curatela:

- a) dacă, din cauza batranetii, a bolii sau a unei infirmități fizice, o persoană, deși capabilă, nu poate, personal să-și administreze bunurile sau să-și apere interesele în condiții multumitoare și, din motive temeinice, nu-și poate numi un reprezentant;
- b) dacă din cauza bolii sau din alte motive, o persoană, deși capabilă, nu poate, nici personal, nici prin reprezentanți, să ia măsurile necesare în cazuri a căror rezolvare nu suferă amânare;
- c) dacă, din cauza bolii sau din alte motive, părintele sau tutorele este împiedicat să îndeplinească un anumit act în numele persoanei ce reprezintă sau ale carei acte le încuviințează;
- d) dacă o persoană, fiind obligată să lipsească vreme îndelungată de la domiciliu, nu a lăsat un mandatar general;
- e) dacă o persoană a dispărut fără a se avea știri despre ea și nu a lăsat un mandatar general.

Articolul 153

În cazurile prevăzute în art. 152, instituirea curatelei nu aduce nici o atingere capacității celui pe care curatorul îl reprezintă.

Articolul 154

Curatela se poate institui la cererea celui care urmează a fi reprezentat, a soțului sau, a rudelor, a celor arătați în art. 115, precum și a tutorelui, în cazul prevăzut în art. 152 lit. c. Autoritatea tutelara poate institui curatela și din oficiu. Curatela nu se poate institui decât cu consimțământul celui reprezentat, în afară de cazurile în care consimțământul nu poate fi dat.

Articolul 155

În cazurile în care se instituie curatela se aplică regulile de la mandat. Autoritatea tutelara poate da instrucțiuni curatorului, în locul celui reprezentat, în toate cazurile în care acesta din urma nu este în măsura sa o facă.

Articolul 156

Curatorul este în drept sa ceara înlocuirea sa după trei ani de la numire.

Articolul 157

Dacă au încetat cauzele care au provocat instituirea curatelei, aceasta va fi ridicată de autoritatea tutelara la cererea curatorului a celui reprezentat, a oricăruia dintre cei prevăzuți în art. 115 ori din oficiu. ----- *1) 1
A se vedea nota de la art. 78.

Articolul 158

Atribuțiile de autoritate tutelara aparțin organelor executive și de dispoziție ale consiliilor comunale, orașenești, municipale sau de sector al municipiului București*2). ----- *2) A se vedea nota de la art. 4.

Articolul 159

Autoritatea tutelara competența este:

- a) pentru ocrotirea părintească și tutela minorului, cea de la domiciliul minorului;
- b) pentru tutela persoanei pusă sub interdicție, cea de la domiciliul acesteia;
- c) pentru curatela prevăzută în art. 152 lit. a sau c, cea de la domiciliul persoanei reprezentate sau al minorului de patrusprezece ani;
- d) în cazul prevăzut în art. 152 lit. b, fie autoritatea tutelara de la domiciliul persoanei reprezentate fie, autoritatea tutelara de la locul unde trebuie luate măsurile urgente;
- e) pentru curatela prevăzută în art. 152 lit. d sau e, cea de la ultimul domiciliu din țara al celui lipsa ori celui dispărut.

Capitolul IV - Autoritatea tutelara*1) · Secțiunea a II - a - Tutela minorului

Articolul 160

Deciziile autorității tutelare pot fi atacate la autoritatea ierarhic superioară, care, potrivit legii, exercita atribuțiile de îndrumare și control. Dispoziții finale

Capitolul IV - Autoritatea tutelara*1) · Secțiunea a II - a - Tutela minorului

Articolul 161

Prezentul cod intră în vigoare la data de 1 februarie 1954. -----